05
S-67

CENZURAT

Anul III | Aprilie 1935 | No. 11

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

I. Cioabă . . . . . Învierea Domnului.
N. Dragomir . . . . . Individualitate — eu — personalitate.
I. Neaga . . . . . Din trecutul şcoalei basarabene.
I. Nagacevschi . . . . . Loturile şcolare—câmpuri de experienţă.
G. Ciurea . . . . . Muzeul şcolar.
Ilie Isbăşescu . . . . . Plugarul înaintea Paştelui (versuri).
Th. Balmuş . . . . . Spiritul de jertfă şi abnegaţie la femeia română.
I. N. Chicu . . . . . Activitate şi intuiţie.
Lidia Varzapov . . . . . Urmările alcoolismului şi răsunetul lor în şcoală.
N. Olaru . . . . . Sociologia educaţiei.
A-dra Remenco . . . . . Scoalele din Italia şi asistenţa socială.
Şc. Aplicaţie . . . . . Lecţie model.

A. 6462

RECENZII:

Cărţi: *„Orientarea profesională" de Th. Loevenştein,* recenzată de *Spiru Vutcaru. „Rusia Sovietică" de Lt. Mailat,* recenzată de *D-l prof. N. Dragomir.* Diverse. Buletinul Acociaţiei. Banca „Spiru Haret".

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA.

INVIEREA DOMNULUI.

Dintre toate sărbătorile creştineşti cea mai importantă şi cea mai bogată în înalte înţelesuri e cea a Paştelui. Învierea Domnului concentrează în sine însăşi istoria sufletului omenesc în năzuinţele lui spre mai bine.

Acum două mii de ani, aproape, Isus — *trimisul lui Dumnezeu pe pământ — a început să propovăduiască cuvântul adevărului, un cuvânt nou, care avea*

să schimbe concepţia lumii de atunci, de a nu mai privi pe oamenii săraci ca pe nişte sclavi, punându-i în rândul animalelor bune numai pentru muncă, numai pentru sacrificiu.

Fiul Omului a venit ca să înveţe pe oameni că dragostea şi iubirea de aproapele trebue să domnească pretutindenea. El a arătat că săracul e semenul bogatului, că pizma, îngânfarea şi răutatea trebuesc isgonite din sufletele noastre.

Propovăduieşte deasemenea sacrificarea individului în folosul mulţimii.

Adevărul acesta l-a întărit Mântuitorul Hristos când a zis: „Grăuntele de grâu căzând pe pământ, de nu va muri, el rămâne singur, iar de va muri, multă roadă aduce".

Aceasta este—poate—şi explicaţia marei jertfe pe care a făcut-o în interesul creştinismului, dându-şi viaţa Sa „ca preţ de răscumpărare pentru binele celor mulţi".

Învăţătura Sa, însă, a fost rău înţeleasă şi socotită primejdioasă pentru orânduirile nedrepte de atunci; de-aceea împotriva acestui mare „apostol şi mucenic al omenirii" *s'au ridicat toate puterile lumii vechi, condamnându-l—după cum ştim—la moarte.*

Provocatorii acestei grozăvii au fost fariseii şi saducheii—conducătorii şi oamenii cei mai luminaţi ai poporului evreu.

Dacă puterile întunericului au biruit şi l-au omorît, victoria lor a fost de scurtă durată, căci după 3 zile Mântuitorul a înviat. Astfel binele a învins, dându-ne a înţelege că viaţa întemeiată pe răsbunare şi pe rău nu e trainică. Adevărul, dreptatea şi cinstea întâmpină adeseori greutăţi în lumea aceasta. Dar, în cele din urmă, tot ele ies biruitoare.

Deaceea, în aceste clipe de reculegere, când aşteptăm cu toţii sfânta zi a învierii, să ne desbrăcăm de toate păcatele trecutului, lăsând la o parte urile, duşmăniile politice dintre noi şi uniţi într'un gând să primim sfânta împărtăşanie, strigând cu toţii: „Hristos a înviat" !

I. Cioabă.

INDIVIDUALITATE-EU-PERSONALITATE*)

Omul este o ființă psihofizică. Aceasta înseamnă că el e compus dintr'o sumă de elemente organice și sufletești, cari formează un tot indivizibil. Pentru aceasta el se numește *individ.* Nu se poate îndepărta inima, splina, plămâii, etc. fără ca individul să nu dispară. La fel un om nu poate exista fără memorie, atenție, gândire, voință, etc.

Structura acestor elemente însă e deosebită de la om la om. Fiecare e făcut în felul lui. Plămâii unei persoane sunt mai voluminoși; la alta sunt mai reduși; la unii oameni sunt mai tari, la alții mai slabi sau chiar bolnavi. Mai mult, pot 2 oameni să aibă ochi de aceiași culoare, dar fiecare să privească în felul lui. Pot apoi 2 persoane să aibă atenție deopotrivă de concentrată dar una e mai ușor, alta mai greu adaptabilă; una mai susținută, alta mai puțin durabilă; una ușor disciplinată, alta mai puțin etc etc.

Aceasta înseamnă că toate aceste elemente componente ale timpului și ale sufletului sunt alcătuite deosebit; și prin această alcătuire oamenii se deosebesc unii de alții. Adică însușirile aceluiaș element sunt deosebite dela om la om, Această structură generală a unui om, sau astfel zis această totalitate de însușiri (trupești și sufletești), cari caracterizează pe un om și prin cari el se și deosebește de ceilalți oameni se numește *individualitate.*

Ținem să accentuăm că individul nu e individualitate. Individul rămâne un tot de elemente, care formează o unitate funcțională, pe când individualitatea e totalitatea însușirilor referitoare desigur la tot atâtea elemente, cari alcătuesc pe individ, și cari fiind construite deosebit fac pe un om să se deosebească de ceilalți. Pentru aceasta chiar individul e studiat la fizică și fiziologie, pe când individualitatea la psihologie și medicină.

Se pare însă a fi aci ceva curios. Toți oamenii au aceleași

*) Spicuiri din conferința desvoltată la cursurile Asociației învățătorilor, Chișinău.

elemente; aceleaşi elemente au însuşiri deosebite; şi în aceiaşi individualitate unele însuşiri sunt în plină contradicţie cu altele. De pildă sunt oameni cari în idee sunt cei mai drepţi şi cei mai buni apărători ai aproapelui; în faptă însă sunt aproape criminali. Ei sunt gata să răpească bucăţica de pâine de la gura văduvelor sau orfanilor, se răzbună crunt pe cel nepulincios, etc. Exemplele pot fi înmulţite la infinit.

Care e explicaţia ?

Din cauza unor însuşiri aproximativ asemanătoare şi trupeşti şi sufleteşti între părinţi şi copii, ştinţa a stabilit că în lumea vieţuitoarelor domneşte o lege puternică. Anume, legea ca ascendenţii să transmită descendenţilor (părinţii la copii) la zămislire trup din trupul lor şi suflet din sufletul lor. *E legea eredităţii.*

Să ne închipuim acum ca părinţii au fost 2 indivizi diametral opus construiţi; ne închipuim ce însuşiri se vor întruni în odrasla lor, noul individ.

Cu privire la acelaş element (trupesc ori sufletesc) un individ nu poate moşteni 2 însuşiri contrare.

De exemplu cu privire la atenţie nu poate moşteni şi distracţia de la un părinte şi puterea de concentrare de la celălalt; cu privire la voinţă, nu va moşteni şi indiferenţa unuia şi hotărârea de fier a celuilalt; iar cu privire la talie nu va moşteni şi înălţimea de la tată şi talia joasă de la mamă. Şi atunci rămâne să se împreune în noul născut numai unele însuşiri de la mamă, iar altele de la tată. Alteori se întâmplă ca un copil să moştenească vre-o însuşire de la părinţi pe cari şi ei au moştenit-o de la părinţii lor, dar fără ca în viaţa lor să se fi manifestat. E ceeace numim *atavism*: transmiterea la copii a însuşirilor bunicilor. Aşa ne explicăm de pildă când zicem că nu ştim cui seamănă copilul la harţag, fiindcă tatăl a fost blând, iar mama bunătatea întrupată.

Mai este încă ceva. Fiecare individ trăindu-şi viaţa mai mult sau mai puţin liber, într'o climă sau alta a pământului, într'un contact mai strâns ori mai liber cu strada, învăţând la o şcoală mai rău sau mai bine alcătuită, exercitând o profesiune sau alta, trăind într'o societate mai civilizată sau nu, etc., etc.,

—îşi formează individul anumite deprinderi, anumite simţiminte, anumite învăţăminte, cari amestecându-se cu predispoziţiile moştenite de la părinţi vor forma un trup şi un suflet cu totul nou, pe care uneori chiar părinţii nu-l mai pot recunoaşte. Câte nu se pot spune în legătură cu această situaţie.

Iată unde stă originea deosebirei dintre oameni. Prin aceasta se explică varietatea infinită dintre indivizi. Aci stă *originea individualităţii.*

Ca să vorbim în termeni psihologici, *factorii individualităţii* sunt: *ereditatea* şi *mediul înconjurător* (fizic şi social).

Din cauza unor oarecari asemănări generale între individualităţi, s'a încercat în psihologie a se stabili nişte *tipuri de individualităţi* confundându-se individualitatea, când cu temperamentul când cu caracterul; astfel se scotea de unii, că vom avea tot atâtea tipuri de individualităţii câte tipuri de temperament, iar de alţii câte tipuri de caracter avem. Cum însă prin definiţiile psihologice individualitatea nu e nici temperament, nici caracter, înseamnă că tipurile temperamentului sau ale caracterului nu pot fi acelea ale individualităţii.

Dacă ţinem cu tot dinadinsul să ne limpezim întrebarea: cari sunt tipurile individualităţii, atunci vom trebui să recunoaştem că greşeala stă tocmai în faptul că vrem neapărat să se facă tipuri de individualitate.

Din momentul ce am admis că individualitatea exprimă ceea ce ne caracterizează, originalul din noi, înseamnă că *individualitatea e singulară* şi prin urmare nu poate fi găbujită în tipuri. Ea trebue cunoscută izolat.

Pedagogia veche era pentru aceasta rea, fiindcă voia să cunoască şcolarul prin tipuri şi să-l trateze la fel cu toţi conşcolarii lui din acelaş tip.

Interesantă e de văzut *evoluţia individualităţii.* La naştere copilul e deocamdată ceea ce au putut părinţii lui să-l croiască. E o simplă individualitate, care se mărgineşte numai la latura ereditară. Prin definiţie el încă nu e om, fiindcă nu-i nici biman (mâinele îi servesc la mers, la târît) nu e nici raţional. El e numai o masă de carne şi o sumă de predispoziţii care *ar putea* să-l facă a deveni om. Acesta e senzul formulei pe-

dagogice: Copilul nu e om în miniatură ci un om în devenire.

Pe măsura ce vine în contact cu natura, începe a constata că dintre obiectele, ce vede în imediata împrejurime, unele îi aparţin, îl urmează (picioare, mâini, trup etc.). Pocnind piciorul cu păpuşa simte durerea numai prin picior, nu şi prin păpuşe: îşi dă seama că nu a fost şi mai înainte tot aşa de mare; începe a povesti din amintirile lui, simte o continuitate a unei aceleiaşi făpturi. Acum el e conştient de existenţa lui, mai întâi organică, mai târziu şi psihică. Această fază a individualităţii, în care el e conştient de existenţa lui se cheamă în psihologie *Eu*. Copilul îşi formează întâi conştiinţa *Eului fizic*; cu vremea şi a *Eului psihic*.

Dealungul anilor petrecuţi în joacă, şi mai ales când încolţeşte în mintea copilului gândirea logică, în comparaţie cu atâţia alţi copii, el îşi dă seama şi de cine este şi cât poate face. Îşi dă seama că anumite lucruri depind de dânsul. Pe măsură ce vine în contact mai plin cu lumea şi e solicitat a-şi da părerea el caută şi soluţii potrivite. Îşi afirmă părerile şi critică pe a altora. Acum el e conştient şi de valoarea sa.

Această fază în care o individualitate e conştientă de valoarea sa se cheamă *Personalitate*. Ea evoluiază crescând pe măsură ce individul se apropie de maturitate. În această fază omul e cuprins de elanul creator, mai mult sau mai puţin, şi se desvoltă potrivit bogăţiei de evenimente în viaţă, şi educaţiei primite.

În rezumat evoluţia sufletească a omului e: *Individualitate — Eu — Personalitate*.

Dar când el a devenit o personalitate, omul nu a încetat de a fi o individualitate. El va avea doar toată viaţa o structură, prin care se va deosebi de ceilalţi. Pentru aceasta se şi face o confuzie între individualitate şi personalitate în vorbirea curentă; se zice de pildă: cineva îşi afirmă individualitatea în senzul că-şi afirmă personalitatea.

Şi fiindcă personalitatea exprimă valoarea unui om, termenul de personalitate e rezolvat numai personalităţilor puternice. *Adevărul e că e numai chestie de grad.* Unii sunt personalităţi mai puternice, altele mai slabe. De ex.: agentul de circulaţie, un

moş priceput de la ţară, un învăţător, un chimist, un mare politician, ori poet celebru, etc. sunt personalităţi de grade diferite.

Evoluţia unui om nu se manifestă întotdeauna în mod vizibil. Sunt atâtea firi retrase, naturi concentrate, dar puţin comunicative, copii şi oameni leneşi ori chiar obosiţi, pe cari nu todeauna reuşim să-i judecăm în adevărata lor realitate, fiindcă nu-i cunoaştem. Şi atunci rezultă pentru familie şi mai ales pentru şcoală o concluzie importantă. E nevoe de o *cunoaştere a individualităţii* copiilor şi pentru aceasta de un *studiu a acestor individualităţi.*

Motivele? Sunt numeroase. Măi important menţionăm:

Prin cunoaşterea individualităţii şcolarilor noştri vom putea face o selecţiune a calităţilor distinse, a *optitudinilor* cum se spune în psihologie şi atunci în comparaţie cu lipsurile lor vom şti să ne potrivim metoda. Pe de altă parte vom înţelege că unele vor trebui să fie pretenţiile noastre la copiii mai înzestraţi şi prin urmare mai capabili şi altele faţă de copiii slabi sau mediocri. Iar când vom constata că starea clasei şi din punct de vedere organic şi psihic va fi şubredă, vom căuta procedarea nemerită. Aceasta e ceeace Claparède dela Geneva numeşte *şcoală pe măsură.*

Pentru mai târziu, definirea aptitudinilor copiilor şi evidenţierea defectelor grave ne va prilejui posibilitatea de a sfătui pe absolvenţii noştri în ce priveşte alegerea meseriei, potrivită structurii lor psihofizice. *(Orientare profesională).*

Din punct de vedere social putem uşor vedea că *un progres social* real se poate realiza numai prin *o aşezare a oamenilor la locul pe care îl pot ocupa cu adevărat* în societate.

In mod schematic privind chestiunea, către acestea tinde cunoaşterea individualităţii şi acesta este scopul *fişei individuale* în şcoală, pe care cu atâta întârziere a înţeles ministerul să o introducă în şcoala publică.

Dar pentru aceasta se cere o condiţiune: pentru a o realiza trebue să ne înarmăm cu meşteşugul fişei individuale. Altfel redactarea fişei individuale poate deveni chiar o primejdie.

N. Dragomir.

Din trecutul şcoalei basarabene.

Şcoala primară în a doua jumătate sec. al XIX-lea.

Activitatea şcolară a Zemstvei din Basarabia. Am găsit necesar ca, înainte de a începe acest capitol, să expun pe scurt în cele două articole precedente [1]), evenimentele istorice şi politice cele mai însemnate, cari au caracterizat viaţa socială a a poporului rus în a doua jumătate sec. al XIX-lea, căci numai în lumina acestor evenimente va putea înţelege mai bine cetitorul evoluţia istorică a şcoalei primare din Basarabia în această perioadă de timp.

Şi arătasem în acele articole că a doua jumătate secolului al XIX-lea începe în Rusia printr'un şir de reforme politice înfăptuite de împăratul Alexandru al II-lea, care constitue aşa numita „epoca marelor reforme" — epocă urmată apoi de adânci frământări sociale şi lupte înverşunate între intelectualitatea democratică şi imperialismul absolutist, ce au culminat prin izbucnirea revoluţiei din 1905, după care a fost introdus în Rusia un regim de conducere quasi-constituţional.

Am putut vedea, deasemenea, că pentru mişcarea democratică, grupată în jurul instituţiei Zemstvei ce a luat fiinţă în anul 1864, şcoala primară, şi mai ales acea rurală, forma obiectivul principal, întrucât era concepută — după cum este şi astăzi — ca cel mai important factor de luminare şi deci de ridicare a poporului la nivelul necesar de cultură şi conştiinciozitate civică, care trebue să constitue postamentul firesc al unui sistem de guvernământ democratic.

Deaceia, dela începutul activităţii sale, Zemstva a acordat o deosebită importanţă şcoalei primare şi culturii poporului în genere, fapt care în curând a indispus cercurile conservatoare ale aristocraţiei ruse, care vedeau în această activitate o acţiune de surpare a regimului absolutist. Din această cauză, Zemstva a

[1]) „Şcoala basarabeană" Nr. 7 din 1934 pag. 13–18 din No. 8 din pag. 16–19.

fost împiedicată să-şi continue opera începută, iar cu timpul s'a văzut chiar înlăturată dela conducerea şcoalei primare care dela 1834 trece, aproape în întregime, pe seama clerului.

In Basarabia, şcoala primară a urmat, în această perioadă de timp, aproape aceiaşi cale evolutivă ca şi acea din restul Imperiului, fiind sub domeniul aceloraşi legiuri şi aparţinând, din punct de vedere administrativ, Inspectoratului şcolar din Odesa. In locul şcolilor obşteşti şi parohiale, au început să apară *şcolile ministeriale* (ministerscae uciliştе) şi *şcolile Zemstvei* (zemscoe uciliştе); iar ceva mai târziu, după 1884, iau un avânt neobişnuit de mare şcolile bisericeşti. Cu apariţia acestor şcoli, învăţământul primar din Basarabia, intră într'o nouă fază de închegare şi organizare definitivă, cu tendinţe pronunţate de rusificare.

La începutul activităţii sale, Zemstva din Basarabia, care a luat fiinţă la noi cu cinci ani mai târziu, adică la 1869, s'a ocupat prea puţin de învăţământul primar, ci mai ales de acel secundar. Această atitudine a Zemstvei puţin binevoitoare faţă de şcoala primară, se datorează mai ales faptului că, în lipsa unei clase mijlocii, adunarea generală se compunea la început numai din nobili cari, unii din laşitate, alţii de frică, iar majoritatea din convingere susţineau politica guvernului de restrângere a învăţământului primar şi a culturei poporului.

Numai cu mult mai târziu, spre sfârşitul secolului, când s'a format şi în Basarabia o clasă mijlocie de intelectuali şi când au început să pătrundă şi la noi curentele revoluţionare din centrul Rusiei, Zemstva şi-a schimbat întrucât-va înfăţişarea, demoralizându-se. [1])

La început însă, după cum spuneam, Zemstva basarabeană nu se ocupa decât de învăţământul secundar, care, în timpurile acelea, deservea numai interesele nobililor. Astfel, cu toate că, chiar în prima sesiune a adunării Zemstvei guberniale, ţinută la Chişinău în anul 1870, baronul *A. F. Stuart* depune

[1]) Este interesant să notăm că odată cu întărirea mişcărilor democratice şi revoluţionare, iau o formă mai precisă, mai hotărită în acţiune, şi revendicările naţionale ale basarabenilor, susţinute de o seamă de tineri şi inimoşi intelectuali.

biroului un referat foarte bine documentat asupra stării nenorocite în care se află învăţământul primar din Basarabia, cerând să se acorde urgent fonduri pentru înfiinţarea şi întreţinerea şcolilor primare, adunarea amână discuţiile asupra acestui referat, repartizându-l unei comisiuni speciale pentru a fi întâiu „studiat". In acelaş timp, însă, şi în aceiaşi şedinţă, decide în unanimitate să se prevadă în buget sume însemnate pentru întreţinerea liceului de fete din Chişinău, care funcţiona până atunci ca liceu particular. (Actualul liceu de fete „Regina Maria").

Nici în sesiunea următoare, din anul 1872, Zemstva gubernială nu prevede în bugetul său nimic pentru şcoala primară, ci numai sumele necesare întreţinerii liceului real, (actualul liceu de băeţi „Alecu Ruso"), şi un fond global de 5000 ruble pentru acordarea de burse elevilor şi studenţilor săraci. In sesiunea anului 1880 adunarea acordă suma de 20.400 ruble pentru înfiinţarea, înzestrarea şi întreţinerea a câte un atelier practic pe lângă toate gimnaziile judeţene, neglijând deci şi de data aceasta nevoile învăţământului primar.

In şedinţa de noapte a sesiunei anului 1882, se ridică din nou chestiunea învăţământului primar, care dă loc la discuţii aprinse. Părerile se împart, majoritatea însă susţine vechea atitudine adoptată în prima sesiune din anul 1870, deaceea adunarea, şi de data aceasta, după propunerea consilierului Chirov, trimite chestiunea în „studiul" comisiunei opeciale, cu alte cuvinte o respinge; iar în sesiunea următoare, din anul 1883, se mărgineşte numai la acordarea unei sume de 4.000 ruble, pentru organizarea bibliotecilor populare.

Apoi, timp de zece ani, Zemstva Gubernială nu se mai ocupă deloc de învăţământul primar. Numai în anul 1893 se ridică din nou chestiunea bibliotecilor populare, dar fără rezultate practice. In anul 1897, adunarea decide, dar numai în principiu, să contribuie la întreţinerea şcoalei primare. Când însă în sesiunea anului următor (1898), hotărîrea principală este pusă la vot în vederea acordării fondurilor necesare, adunarea o respinge cu o majoritate de 31 voturi, contra şi numai 8 voturi pentru.

Cu toate acestea, în sesiunea extraordinară ţinută luna Decembrie a aceluiaşi an, adunarea, în urma propunerii insistente

a delegaţiei permanente. rupe cu vechea tradiţie şi pentru prima dată introduce în bugetul său suma de 21.000 ruble (câte 3000 ruble de fiecare judeţ) destinată construcţiei şcolilor primare rurale.

Odată făcut primul pas, Zemstva Gubernială, începe să acorde şcolii primare o grijă din ce în ce mai mare, mărind mereu subvenţiile bugetare, care în anul 1905, se ridică la suma de 56.000 ruble.

Încât priveşte zemstvele judeţene, nici acestea, la începutul activităţii, nu acordau sprijinul cuvenit şcoalei primare. Iată tabloul subvenţiilor bugetare acordate de zemstvele judeţene şcoalei primare în anii 1875, deci după şase ani de activitate; în 1885—după 16 ani şi în 1895 după 26 ani de activitate.

JUDEŢUL	ANUL 1875			ANUL 1885			ANUL 1895			% mijlocin
	Suma totală a bugetului	Subvenţia pt. şcoala primară	%	Suma totală a bugetului	Subvenţia pt. şcoala primară	%	Suma totală a bugetului	Subvenţia pt. şcoala primară	%	
Bălţi	42.716	3.850	7,7%	76.509	5.970	7,8%	119.725	4.660	3,9%	6,5%
C.-Albă	88.010	2 700	3%	109.884	10.535	9,6%	143 134	13.428	9,4%	7,3%
Hotin	87.145	4.040	4,6%	133.370	7.640	5,7%	146.649	14.770	10,1%	6,8%
Lăpuşna	73.949	1.150	1,5%	87.131	1.150	1,3%	125 316	2.200	1,8%	1,5%
Orhei	64.722	1 665	2,5%	84.084	4.416	5,3%	239.404	6.340	2,7%	3,5%
Soroca	64.275	2.150	3,3%	107.150	5.950	5,6%	194.898	13.260	6,8%	5,2%
Tighina	40.487	820	2,2%	56033	2.320	4,1%	77.907	2.970	3,8%	3,4%
TOTAL	468.304	16.375	3,5%	654.161	37.931	5,8%	1.047.033	57.628	5,5%	5%

Din aceste date se poate vedea că în anul 1875, toate zemstvele judeţene din Basarabia au cheltuit pentru nevoile învăţământului primar numai 16.375 ruble ceiace, faţă de suma totală a bugetului: 468.304 ruble constitue numai 3,5%. In anul 1885 subvenţia creşte la 37.961, ruble sau 5,8%, iar în anul 1895 la 57.628 ruble sau 5,5%. Se poate observa, deasemenea, că subvenţiile cele mai mari le acorda Zemstva judeţului *Cet.-Albă* şi anume: în anul 1875—2700 ruble sau 3%, în 1885—10535 ruble

sau 9,6% şi în 1895—13428 ruble sau 9,4%, având coificientul mijlociu de 7,3%. Apoi vine în ordinea descrescândă: *jud. Hotin* cu 6,8%; *jud. Bălţi* — 6,5%; *jud. Soroca* — 5,2%; *jud. Orhei*— 5,3%; *jud. Tighina*—3,4% şi în fine *jud. Lăpuşna* cu cel mai scăzut coificient—1,8%..

Trebue să recunoaştem că sumele acestea erau foarte mici în comparaţie cu nevoile şcoalei primare şi cu ceace cheltuiau Zemstvele pentru şcoală în alte părţi ale Rusiei, unde subvenţiile anuale se urcau adeseori până la 25% din bugetul general. Era foarte puţin şi în comparaţie cu sumele ce cheltuiau primăriile şi obştile săteşti pentru şcoală. Astfel în anul 1895 contribuţia obştiilor la întreţinerea şcoalei primare este următoarea:

J. Bălţi — 15.744 ruble
J. C.-Albă — 62.104 „
J. Hotin — 11 540 „
J. Lăpuşna — 25.922 „
J. Orhei — 18 479 „
J. Soroca — 4.865 „
J. Tighina — 35.141 „

Total 173.705 ruble.

Deci în anul 1895, contribuţia bănească a obştiilor din întreaga Basarabie se urcă la 173.795 ruble, sau 13% din suma totală a bugetelor comunale, de trei ori mai mult decât subvenţia Zemstvelor judeţene din acelaş an.

Nu este de mirare, aşa dar, ca în cei 26 ani de activitate, Zemstva din Basarabia n'a înfiinţat decât 17 şcoli primare: 9 în jud. Soroca şi 8 în jud. Hotin.

(va urma)

Vladimir Neaga.

Loturile şcolare-câmpuri de experienţă.

Pe lângă alte multe probleme de actualitate, ce frământă învăţământul nostru primar rural, care de mult timp aşteaptă rezolvarea şi care totuşi continue a rămâne nerezolvate, este şi chestiunea transformării loturilor şcolare în câmpuri de experienţă.

Legiferarea acestei chestiuni, prin art. 76 din legea învăţământului primar prevede: „Câmpul de experienţă de 3 ha. din lotul şcoalei să fie cultivat sistematic de învăţători, împreună cu elevii şcoalei din ultimele 3 clase, după planul de cultură intensivă alcătuit de agronomii reg. al cărui venit să se împartă astfel: 50% învăţătorilor, cari au luat parte la cultură, proporţional cu munca şi capitalul depus, 30% şcolarilor cari au lucrat şi 20% comitetului şcolar şi'n caz, că nu se face această exploatare, directorul şcoalei va suferi pedepse disciplinare: înlocuirea din direcţie, etc."

Prevederile şi intenţiunile legiuitorului sunt foarte frumoase, dar cu foarte mare greutate pot fi aplicate, deoarece se ivesc în calea înfăptuirii nenumărate obstacole inevitabile, care periclitează buna reuşită a acestei lucrări, chiar cu ori câtă bunăvoinţă n'ar fi din partea înv.

Se ştie destul de bine că, câmpul de experienţă ori care l-ar exploata necesită vite de muncă, unelte, seminţe selecţionate, capital, etc. şi din toate acestea, învăţătorul n'are aproape de nici unele.

Să presupunem că învăţătorului i s'ar da o parte din toate acestea, ceia ce cred că nu se va întâmpla şi altă parte, s'o pună din punga lui, urmând că, în conformitate cu legea, să folosească ca braţe de muncă pe elevii ultimelor 3 clase.

Oare e cu putinţă acest lucru? Ii avem pe copii oricând la dispoziţie? Pot spune nu!

Doar se ştie că art. 63 din lege prevede pentru ultimele 3 clase numai cinci luni de cursuri regulate, de preferinţă iarna: 1 Noemvrie—1 Aprilie, iar restul timpului de şcoală, numai câte 6 ore săptămânal şi dela 15 Iunie—15 Septemvrie e vacanţa mare

tocmai când sunt lucrările cele mai importante: prăşitul, plivitul cositul şi treeratul. Atunci cu cine faci aceste lucrări?

Chiar şi lucrările de primăvară se pot face numai cu elevii în cele şase ore obligatorii săptămânal?

Prea puţin!

S'ar propune de unii, ca elevii să fie obligaţi la aceste lucrări pe zile întregi, mai ales că vor primi şi gratificaţia de 30% din venit.

Doar nu se ştie că înv. e lipsit de mijloacele de constrângere chiar şi pentru aducerea copiilor la şcoală, dar cu atât mai mult la lucru?

Cine să-i supravegheze toată ziua, când înv. afară de 1—2 clase compl. mai are şi alte două clase, curs inferior şi atunci unde să se întindă la câmpul de experienţă sau la şcoală ca să facă materia cu clasele de bază, după programa analitică şi orariile oficiale?

Să fim mai optimişti şi să presupunem că se exploatează câmpul de experienţă de 3 ha. cu braţele elevilor ,ceia ce ar fi imposibil în toamnă, la numărătoare, când nu e recoltă, sau e ieftină, cum se întâmplă de cele mai multe ori în timpurile de astăzi, rămâne în deficit. De unde plăteşti graficaţia de 30% elevilor pentru timpul pierdut, hainele rupte, etc.?

Chiar dacă facem abstracţie de toate aceste incoveniente, braţele elevilor sunt insuficiente pentru asemenea exploatare, ştiind că ei sunt în vârstă de 12 - 16 ani, cărora nu le poţi cere un aşa mare efort fizic pentru zile întregi de muncă.

Cu toate că aceste chestiuni sunt destul de delicate şi la unele, ori câte sforţări s'ar face, ar rămâne irealizabile, totuşi, pentru ca scopul loturilor şcolare să fie în adevăr atins, pentru ca în adevăr să poată servi mulţimii satelor ca exemplu, se cere imperios transformarea tuturor loturilor şcolare în câmpuri de experienţă.

In vederea realizării acestui scop, se cer următoarele:

1. Câmpul de experienţă să fie scutit de orice impozite către stat, judeţ, comitet, etc.

2. O comisie de agronomi să cerceteze loturile şcolare la faţa locului, constatându-se ce cereale pot fi cultivate şi care ar da recolta cea mai bună.

3. Să se dea de către camera agricolă unelte agricole gratis, seminţe selecţionate spre a se înapoia în toamnă în natură.

4. Instrucţiunile şi planul de cultură să fie gata din toamnă, spre a se putea pregăti terenul din toamnă pentru sămănăturile de primăvară.

5. Învăţătorul însărcinat cu conducerea câmpului de experienţă să predea numai la ultimele trei clase ca şă poată face faţă lucrărilor la timp.

6. Elevii ultimelor clase să ia parte la aceste lucrări, numai în orele fixate prin orar, la practica agricolă, fără a avea pretenţii la gratificaţiile fictive, iar restul lucrărilor să se facă pe seama învăţătorului.

7. Să se încheie un angajament între învăţătorul respectiv şi secţia agricolă judeţeană, prin care primul s'ar angaja să cultive câmpul de experienţă după instrucţiunile primite, iar secundul, să dea tot concursul moral şi material necesar.

8. Învăţătorul să se toloseasca de tot venitul câmpului de experienţă, precum şi tot el singur să suporte paguba eventuală, care e de cele mai de multe ori. (Aceasta o afirm din propria experienţă şi ar fi neuman, ca paguba s'o suporte singur învăţătorul iar câştigul să se împartă).

9. In eventuala modificare a legii înv. pr. compl., ce se proectează în această sesiune, ar fi bine venit, să se aducă unele modificări în acest sens, art. 76 din lege, prin reg. de aplicarea leg. înv. prim.

Numai luând în considerare cele de mai sus, cu unele sacrificii materiale din partea statului, loturile şcolare ar putea deveni adevărate câmpuri de cultură demonstrativă, servind satelor ca exemplu.

Cei în drept, să dea înv. cele trebuincioase pentru aceste lucrări şi atunci să-i pretindă, la nevoe chiar să-i aplice rigorile legii.

Altfel, ori câte pedepse nu s'ar aplica înv. pentru neexploatare, nu se vor îndrepta lucrurile cu nimic. Vor continua să rămână şi mai departe în situaţia de astăzi.

I. Nagacevschi
Învăţător.

MUZEUL ŞCOLAR.

(îndrumări practice)

Învăţământul de azi nu se mai poate concepe fără auxiliarul lui „materialul didactic". Luat fiecare obiect aparte şi analizat chiar fugitiv vom vedea că nu este nici unul la care să nu avem nevoie de ceva, care să ne uşureze predarea.

Ne trebuie, deci mult material de intuit pentru fiecare obiect în parte: diferit, complex, scump şi de multe ori greu de procurat la timpul când avem trebuinţă de el. De aci naşte necesitatea ca pe lângă fiecare şcoală să se strângă la un loc tot ce se crede că este necesar învăţământului. Acest material strâns, păstrat şi selecţionat, formează ceiace se numeşte „Muzeu şcolar".

După mulţimea materialului, muzeul poate fi adăpostit numai într'un singur dulap, sau ocupând chiar o cameră întreagă.

Trebue însă păstrat şi aranjat în secţii pe obiecte de învăţământ, pentru a fi cu uşurinţă găsit când avem nevoie. Se ţine ferit de umezeală şi de razele solare, pentru a nu se deteriora precum se vor păstra şi în locuri uscate, iar ferestrele dulapurilor sau a camerii vor fi astupate cu hârtie albastră. Praful se va şterge cu o cârpă moale de flanelă, sau cu o măturiţă făcută din pene de pasăre.

Procurarea materialului îl facem prin comitetul şcolar sau „Casa Şcoalelor" majoritatea lui însă trebuie să ni-l procurăm noi singuri. Şi acest lucru nu este atât de greu, cum se pare. Se cere însă să perzistăm în lucrul odată început şi să ne înarmăm cu multă răbdare şi cu dragoste de ceia ce vroim să înfăptuim, deoare ce se cere şi mult timp. Pentru uşurarea muncii, să ne facem din vreme un tablou de tot materialul ce ne trebuie la fiecare obiect în parte, începând cu clasa la care predăm, apoi în ori ce împrejurare găseşti sau întâlneşti câte ceva scris în acest tablou, ia şi pune deoparte. Când treci să confecţionezi ceva, vei apela la acest depozit.

Acum ce se poate face, pe materii de învăţământ:

La *Religie*: strânge toate tablourile religioase vechi, ştergele cu o cârpă foarte puţin umedă, îndreaptă colţurile, lipindule în bandaje triunghiulare de hârtie albă. Pentru a nu se sco-

roşi, punele atent una peste alta şi păstrează-le presate într'un dulap (afară de cele ce le ţini pe pereţii clasei). Ca complectare, se pot strânge, în plicuri sau caiete, colecţii de poze copilăreşti mai reuşite, cari înfăţişează scene din noul şi vechiul testament. Colecţionează cărţi vechi bisericeşti, icoane, obiecte de biserică, fotografii cu diferite stiluri de biserici, etc.

Pentru *Limba Română şi compunere*, poţi păstra caietele elementelor ce se disting în cursul anilor la scris.

Poţi colecţiona chiar caietele de curat ale clasei.

La *Matematică* se poate confecţiona din lemn moale, din carton, din hârtie, din tinichen sau din lut tot materialul acestui obiect şi la toate clasele.

Pentru *Istorie*, începând cu clasa II-a, este absolut necesar să ai tablourile tutulor Voivozilor, Domnitorilor şi Regilor ţării; a luptelor şi evenimentelor mai însemnate, chiar şi fotografiile localităţilor consacrate. Tablourile să fie puse pe curton şi păstrate ca şi cele de religie. Lucraţi cu copiii arcuri şi săgeţi, lănci, suliţe, berbeci şi tunuri din lemn moale (în miniatură), pavăze, căşti, coifuri, steguleţe trei-culori şi alte obiecte amintite în istorie. Încercaţi să faceţi din lut chipuri de cetăţi, lăsaţi-le să se usuce pe îndelete şi apoi ardeţi-le în sobă.

La *Geografie* se colecţionează caiete, hărţi, lucrări geografice din lut, globul pământului făcut dintr'un mosorel de aţă ca suport şi o bilă de lemn, roza vânturilor, multe fotografii de localităţi strânse în album, fotografii din preajma localităţii respective şi etc., etc. Materialul pentru geografie este uşor de procurat; este variat şi interesant prin faptul că el poate fi redat prin imagini (fotografii, c. p. ilustrate, albume, fotografii tăiate din gazete şi reviste ilustrate, etc) toate acestea constituind un imens şi nepreţuit material de intuit în predarea acestui obiect.

Pentru strângerea materialui obiectului „*Ştiinţelor fizico-naturale*" se cere puţină îndemânare şi pricepere, totuşi luate încet, cu încredere în răuşită şi cu tact veţi învinge. De exemplu: voiţi să faceţi o colecţie de cereale, prăgăliţi din vreme materialul: un carton (3-4 lei), sârmă foarte subţire (1 leu), de prin casă sau dela farmacii strânge sticluţele, în care au fost patentate (aspirină, arcanol, etc.) apoi spice, paie, rădăcini, boabe şi toate derivatele cerealei pe care vrei s'o colectezi. Când mate-

rialul este strâns, apucăte de lucru. In fiolele (sticluţele) bine spălate şi bine şterse, băgaţi boabele şi tot ce curge cu dopul de origină şi dacă aveţi puţină ceară, topiţi-o şi băgaţi puţin gâtul fiolii în ceara încă caldă. In timp ce se răceşte pregătiţi un spic frumos, o tulpină, o rădăcină, precum şi tot ce a-ţi hotărît. Ia apoi cartonul ce este mai din vreme pregătit în dimensiuni proporţionale cu mulţimea materialului (de obiceiu 48 pe 32 cm.), aranjează provizoriu cum este mai raţional şi mai estetic şi după aceia, pe rând ficsează pe carton cu sârma trecută peste părţile mărginaşe ale fiecărui corp, îndoind sârma prin dosul cartonului. Sub fiecare obiect lipiţi o etichetă mică cu indicaţia respectivă.

Plantele ce trebuiesc colecţionate în ierbare, insectele, animalele pregătite în lichid (formalină) sau împăiate; fructele, legumele şi alte obiecte ce am vrea să le facem din ceară, cerezină, gips sau din lut, cer o îndrumare specială.

Obiectele pentru ştiinţa naturală se mai pot păstra şi în cutii sau cutioare; puneţi însă în dulap săculeţe sau pungulije cu naftalină, pentru a alunga molile. Şi nu uitaţi să notaţi pe o etichetă lipită pe obiect denumirea materialului, data colecţionării şi localitatea de unde aţi colecţionat-o.

Aparatele de fizică se confecţionează cu puţină trudă din lemn de esenţă moale.

Colecţionaţi api mostre de cusături şi ţesături naţionale; instrumente originale agricole, casnice şi de distracţie, strângeţi şi păstraţi monede vechi şi străine; interesaţi vă pe la bătrâni de documente vechi scrise, strângeţi buruieni şi plante medicinale şi întrebuinţate de popor, pietre şi fosile găsite prin partea locului, etc.

Răscoliţi podurile de case vechi şi de biserici bătrâne şi tot ce veţi găsi strângeţi şi vă veţi îmbogăţi muzeul şcoalei, îmbogăţind cultura şcolarilor şi uşurându-vă munca din clasă, obişnuind în acelaş timp şi pe copii a-şi da seama de tot ce-t înconjoară.

Gh. C. Ciurea.

Plugarul înaintea Paştelui.

Pornesc cu braţu'ntins pe plug
Rugând să dai putere
La boii care-mi trag în jug,
Prea Sfântă Înviere!

Întoarcă brazda dela fund,
Că'n ea e pâinea ţării
Şi'n ea speranţe se ascund
Din munţi la malul mării.

Sămânţa care o'nvelesc,
Tu, fă o să răsară
Pe'ntreg întinsul pământesc
Şi ploi să dai la vară.

Rodeşte-o însutit apoi
Şi eu voiu strânge o mâine,
Că's mii—ce's plini de mii nevoi
Şi toţi aşteaptă pâine.

Iar, ca să pot să lupt şi eu,
Şi mie dă-mi putere
La muncile ce duc din greu,
Prea Sfântă Înviere!

Belşugul vechi, învie-l iar
Căci ţării i se cere
Mai multă pâine decât ar,
Prea Sfântă Înviere!

I. Isbăşescu
Inv. Corneşti.

SPIRITUL DE JERTFĂ ŞI ABNEGAŢIE LA FEMEIA ROMÂNĂ.

S'a spus cu drept cuvânt că: „Viitorul unui neam îl ţese femeia". In această expresie nu-i nimic exagerat. Istoria ne-o dovedeşte aceasta.

Femeia a jucat mare rol deci, şi va juca în viaţa popoarelor. Energia femenină a adus reale servicii popoarelor, atât în timp de pace cât şi'n timp de războiu. La romani, femeia era cinstită, respectată, deaceea a rămas pe veşnicie în istorie.

Dacă vom căuta a cerceta în viaţa trecută şi prezentă a poporului nostru, vom găsi multe nume, care pot sta alături cu a celor streine. Iubirea de cămin, de neam şi de moşie a fost ceva de mare preţ şi nimeni nu a fost în stare să i le smulgă. E destul să ne gândim la doamna Despina, care în iubirea sa nemărginită faţă de poporul sărăcit, a renunţat la orice podoabă, numai să termene o operă de artă, care va veşnici multe secole.

Cine nu poate să admire acest nobil gest, al acestei Domniţe?

Teofana, mama lui Mihai, a fost aceia care a format caracterul războinic al fiului său. Stanca, soţia lui Mihai, a fost un îndrumător de mare preţ viteazului domnitor, în clipe de restriste, singură luând parte activă la durerile soţului său. Elena, mama lui Ştefan cel Mare, a îmbărbătat pe fiul său şi l-a îndemnat să alunge duşmanul cotropitor, scoţându-l astfel din ghiarele desperării. Toţi acei ce au format generaţia anului 1848 au dat dovadă că au avut noroc de mame, care şi-au dat seama de rolul ce-l au în familie şi'n viaţa neamului.

Caracterul lui Ionel Brătianu, marele barbat de stat, i se

datoreşte numai mamei sale. Şi'n lumea mai simplă se găsesc atâtea femei, care prin curajul şi bărbăţia lor, au făcut acte de bravură. Ecaterina Teodoroiu fecioara dela Jiu, prin curajul şi bărbăţia sa rară, a făcut mari acte de eroism, nemai întâlnite dela marea eroină franceză încoace.

Fecioara dela Jiu, e „Jeana D'arc" a României.

In timpul războiului, când ţara era în grea cumpănă, femeia română a fost la datorie, multe fiind secerate de nemilosul tifos exantematec, care secera cu nemiluita vieţele bravilor noştri soldaţi. Cine spunea schilozilor oare cuvinte de îmbărbătare, dacă nu femeia română, care avea în frunte pe M. S. Regina Maria, mama răniţilor.

Femeia română nu s'a mulţumit să activeze numai între hotarele ţării, ci a trecut pentru a duce faima neamului nostru şi peste hotare.

Exemplu: D-ra Văcărescu a ştiut să apere cu obnegaţie toate interesele ţării noastre, oriunde interesele ne-au dictat.

Caracterele sunt hotăritoare în viaţa unui popor şi femeia română are datoria să le formeze.

Femeii să-i aducem aminte că înainte de toate e mamă şi că trebuie să-şi îndeplinească rolul în adevăratul înţeles al cuvântului. Reînviaţi mamelor, virtuţiile străbune şi nu uitaţi că numai voi puteţi da veselia, tăria de caracter, sentimentele nobile chiar din primii ani a-i copilăriei.

Teodor Balmuş.

Activitate şi intuiţie.

Glasul pedagogiei moderne se aude continuu strigând ca învăţământul din şcoala primară să fie „intuitiv" şi „activ".

Fiindcă adeseori am auzit vorbindu-se printre colegi, că sunt puşi în imposibilitate de a face învăţământul activ şi intuitiv, deoarece le lipseşte întregul laborator cu instrumentele sale, cari ajută la predarea cunoştinţilor. Această motivare o găsesc întotdeauna nulă, căci învăţătorul este sufletul şcoalei, este sufletul tuturor cunoştinţilor ce trebuesc predate micilor odrasle umane. Cea mai mare parte din colegi se mărginesc adeseori, a zice ca vechii antici „luaţi de aici şi până aici." Calificarea elevilor, în acest caz, se face după puterea lui, de a memoriza cât mai bine textul lecţiunei în mod mecanic, iar restul, sunt expuşi la repetenţie, asaltaţi fiind şi de epitelele „leneş, îndărătnic", etc. excluse de principiile pedagogice.

Este o mare nedreptate, când vom căuta să judecăm în felul acesta, să ne întoarcem puţin însă urechile, la marii pedagogi ai timpului trecut: „Pestalozzi, Comenius, Rabelais, Loce Jean Jacque Roussau şi mulţi alţii, cari spuneau că" orice cunoştinţă, pentru a fi cât mai bine asimilată, trebue să fie formată prin câte mai multe simţuri." Şi atunci ţinând seamă de acest dicton pedagogic, învăţământul trebue să fie activ şi intuitiv.

Mulţi vor avea îndrăsneală să zică, cum să-l fac astfel, când îmi lipseşte totul.

Un adevărat învăţător, cu dragoste de meseria lui şi de micile fiinţe pe care le pregăteşte pentru viaţă, va putea face învăţământul nu numai activ şi intuitiv, dar şi „plăcut."

De exemplu. Geografia la cl. II, când vorbim despre orizont, sat, planul satului, movilă, deal, şes, râu etc. trebue să ţinem pe copii cu mâinele la spate, cu ochii fixaţi ca nişte sfinţi sau să-i scoatem afară, să mergem cu ei prin sat, în afară de sat, pe câmp, deal ş. a. să vadă cu proprii lor ochi, să respire aer curat, să guste, să admire natura aşa cum o lăsat-o Dumnezeu.

Care lecţie va fi mai plăcută, atât pentru copii cât şi pentru învăţător? De sigur cea de a doua, vor spune toţi. Atunci ce material trebue la predarea acestor cunoştinţe, decât buna voinţa şi sufletul învăţătorului.

La aritmetică, care ar fi greutatea dacă am împrumuta, un metru un litru, un gram, şi şcolarul singur prin propria iniţiativă călăuzit de învăţător şă-şi construiască, din sfoară, lemn carton etc. multiplii şi submultiplii, făcând totodată şi diferite măsurători cu ele. La învăţarea măsurării suprafeţilor, sau a volumelor, să iasă în curte să măsoare sau drumul, sau un butoi, greutatea unei pietre şi câte altele, în special când te gândeşti că aritmetica e un obiect obstract.

Cu toate acestea, copiii se vor întrece, vor căuta exactitate, vor pipăi, vor gusta frumuseţea lucrului său făcut

La lucrul manual putem confecţiona multe lucruri ce ne pot fi de mare folos în predarea cunoştinţilor, dar la toate se ce activitate. Laboratorul cel mai bun e natura.

Întoarceţi-vă la natură, a strigat Rousseau, în ea vom putea admira pe Dumnezeu şi puterea lui, în ea lecţiile noastre vor lua suflet.

Vitregia celor de mai sus o putem găsi şi la şt. naturale, când vorbim, despre fasole, grâu, pomi fructiferi, flori, dece nu ne-am duce cu copiii acolo, la faţa locului. Numai acolo, unde cresc ele, numai acolo vom putea face o adevărată lecţie de şt. naturale. Cele văzute, pipăite, mirosite, gustate, acele cunoştinţe vor rămâne pentru totdeauna în sufletul copiilor.

Gândiţi-vă că strigătul nouilor directive în învăţământ sunt: învăţământul activ, intuitiv, plăcut şi familiar, în toate acestea cuvinte se întruclipează „şcoală activă".

Acestea reclamă secolul al XX, secolul copilului, acţiunea educaţiei nu este decât o perdere de timp. Şi dacă voim ca din şcolarii noştri să scoatem adevăraţi oameni, atunci trebue să perdem cât mai mult timp cu ei. Să nu uităm că înaintea oricărui „drept" stă „datoria". Deci datoria întâiu şi apoi dreptul, numai atunci vom merita cu adevărat numele de „apostoli"

Ion N. Chicu
înv. Bardar Lapuşna.

Sociologia educaţiei.

Am văzut, în N-rul 4—6/934, al revistei noastre[1]) că sociologia educaţiei este o nouă disciplină pedagogică, care prin aportul pe care-l aduce Şt. educaţiei, ajută închegarea integrală a structurei procesului educativ, mărind eficacitatea mijloacelor educative ale şcoalei.

... Şi pe bună dreptate, unii s'ar fi întrebat, (dat fiind noutatea termenului de „Sociologia educaţiei", care n'a fost, până în prezent, întrebuinţat în pedagogie):

1. — *Ce este Sociologia educaţiei ?* 2. — *Care este raportul dintre Pedagogie şi Sociologia ed.?* 3. — *Cari sunt principiile ei ?* 4. — *Problemele ei ?* 5. — *Metodele de cercetare* şi în sfârşit, 6. — *E prevăzută această disciplină în programa Şcoalelor Normale de învăţători şi care ar fi roadele ei pentru învăţământul nostru primar ?* Aceasta ne propunem a desvolta în n-rul de faţă.

I. — Pentru ca să definim mai uşor ce este Soc. ed., să începem printr'o consideraţiune de ordin pur sociologic: „Pentru ca gândirea să progreseze, trebue ca ea să îndeplinească trei feluri de lucrări: ~~ea trebue~~ să creeze valori, să le organizeze şi în sfârşit să le conserve. Opera creerii şi organizărei valorilor e o lucrare pur individuală. Opera conservărei e o lucrare socială, pentru ce tot ce gândirea a găsit util şi bun. Societatea a fost aceea care l-a conservat în instituţiunile sale"[2]).

Iar pe de altă parte, — „*Gândirea* este înainte de toate practică: ceeace a determinat, sistematizat, organizat înăuntru ea proectează în afară"[3]). Prin urmare, activitatea individuală

---

[1]) N. Olaru — Spre o nouă orientare — Sociologia educaţiei — Şc Basarab. Anul II No. 4—6/934, pag, 38—43.

[2]) G. D. Scraba — Sociologie — Buc. Ed Socec — 1925, pag. 189.

[3]) Idem pag. 219—220.

devine o activitate socială, pentrucă „fiecare conştiinţă individuală lucrează la concretizarea şi întinderea valorei noţiunilor sale, astfel ca ele să valoreze deasemenea pentru totalitatea conştiinţelor similare. Astfel noţiunile devin stabile, concrete, cristalizate în instituţiuni" [1]).

Dar care-i cea mai importantă instituţie socială, care ajută mai mult decât oricare alta, — la *conservarea* şi *concretizarea* valorilor individuale a noţiunilor create de gândire? Şi mai mult, care stimulează progresul ei şi a vieţii sociale în general?

Desigur că vom răspunde numaidecât: *Şcoala ca principală funcţie educativă.*

Iată-ne ajunşi tocmai la ceeace ne propusesem, la *obiectul Sociologiei educaţiei*, pentrucă ea studiază şcoala ca pe un organism social viu, atât din p. de v. static cât şi *dinamic*, în cele mai mici amănunte şi constată, care sunt rezultatele activităţii sale, conf cu idealul educaţiei şi dacă astfel cum este organizată, corespunde nevoilor societăţii în ceeace priveşte o cât mai completă educaţie a copiilor. Tot odată studiază şi metodele de culturalizare a maselor populare şi propune sisteme cât mai complecte în această privinţă.

Cu alte cuvinte: Sociologia ed. se ocupă cu punerea în practică a tuturor noţiunilor şi principiilor pedagogice relative la organizarea şcoalei, referitor, în special, la latura morală şi socială a educaţiei.

Sau, într'un cuvânt, putem conchide că sociologia educaţiei este o disciplină pedagogică auxiliară, care studiază latura socială şi într'o oarecare măsură şi pe cea materială a culturii din punct de vedere *static* şi *dinamic*.

II. — Ca să vedem care este raportul dintre pedagogie şi sociologia educaţiei vom proceda la o clasificare a şt. educaţiei, asemănând-o cu un brad, (Vezi schema alăturată — al cărui ramuri ar prezenta fiecare câte-o ştiinţă auxiliară educaţiei, — rădăcina ar fi şt. educaţiei, — în vârf idealul educaţiei, iar drumul ar fi — tulpina — formată de pedagogie, istoria pedagogiei şi sociologia educaţiei.

[1]) G. C. Scraba — Sociologia — Buc. Ed. Socec 1925 pag. 220.

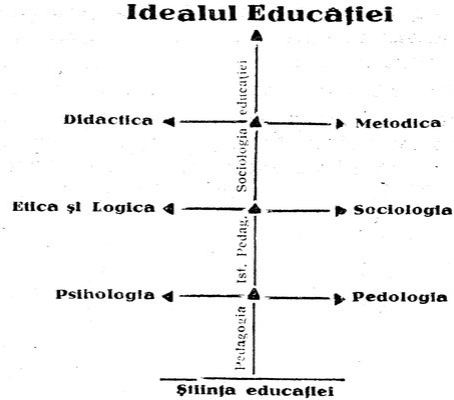

Prin urmare, raportul dintre pedagogie şi sociologia ed. este un raport direct de condiţionare. In concluzie putem spune că sociologia ed. este disciplină pedagogică ajutătoare de cea mai mare însemnătate, ea tinzând şi procurând mijloace pentru realizarea idealului educaţiei.

III. — Ştiind care este raportul dintre pedagogie şi sociologia educaţiei, ca ştiinţă care „tinde la reorganizarea întregului învăţământ, atât în ce priveşte *structura* cât şi în ceace priveşte *viaţa* şcolei" [1]), vom încerca, în chip cât se poate de schematic, (deoarece spaţiul restrâns de care dispunem în acest n-r, nu ne permite o extindere mai mare), să stabilim cari sunt principiile ei:

1. Cel mai de seamă principiu al Soc. Educaţiei este: — *Mediul* influenţează în mod neintenţionat asupra ştiinţei psihofizice a copilului dela leagăn şi până la maturitate.

2. Apoi vine principiul adaptabilităţii. „Intreaga viaţă a individului, dela prima copilărie şi până la maturitate are o cerinţă biologică: permanenta adaptare la cerinţele societăţii." [2])

[1]) G. G. Antonescu — Educaţie şi Cultură — Buc. Ed. Cultura Rom. în prefaţă.

[2]) Oscar Jianu — Psihologia individuală a lui Adler şi educaţia Rev. Şcoala şi Viaţa" — Rev. As. Inv. din Rom. An. V No. 9/934 — pag. 925.

3. *Principiul Sociabilităţii,* datorită căruia întotdeauna societatea omenească s'a prezentat ca o unitate. Copilul se naşte cu această pornire de a fi sociabil.

4. *Valorile morale* se înfăptuesc numai prin comunitate.

5. *Kinestezia,* sau formarea rezervorului de imagini kinestelice. Şcoala trebue să fie astfel organizată, ca să formeze bunele deprinderi şi virtuţile cetăţeneşti, ştiut fiindcă ceeace am mai făcut, înfăptuesc cu mai multă uşurinţă şi cu mai mare precizie.

6. *Şcoala trebue să contribue la orientarea profesională a individzilor,* făcând prin aceasta un real serviciu societăţii, în vederea stabilirei unei ordini în ierarhizarea valorilor spirituale autentifice, cât şi în ceeace priveşte evitarea conflictelor ce se pot naşte între individ şi societate.

7. „Comunitatea muncii prin aplicarea principiului diviziunei munci servesc educaţiei intelectuale şi morale a individului [1]), far viaţa în comun face ca copilul să frăiască forme de viaţă mai înalte, mai umane şi mai civilizate decât acelea pe care le oferă mediul social în care e sortit să crească. (Ex.: Viaţa socială a copilului nostru de fară).

8. Condiţiunile materiale de care dispune şcoala, determină reuşita educaţiei.

9. — *Programele şi orânduirea materiei de învăţământ* trebue să fie astfel întocmite ca să stimuleze elementul dinamic al şcoalei. [2])

10. — *Numai şcoala poate conduce o acţiune sistematică şi temeinică de culturalizare a masselor populare,* asigurând continuitatea şi unitatea în ceiace priveşte culegerea unor roade calitativ superioare.

(Continuare în numărul viitor)

---

[1]) G. G. Antonescu — Educaţie şi Cultură — Buc. Ed. Cult. Rom pag 25.

[2]) G. G. Antonescu — Educaţie şi Cultura în prefaţă.

URMĂRILE ALCOOLISMULUI ŞI RĂSUNETUL LOR IN ŞCOALĂ.

Nu voiu căuta să înşir aci toate urmările dezastruoase ale alcoolismului — e ceva despre care s'a vorbit şi s'a scris mult şi se vorbeşte şi se scrie şi acuma. Insă vorbele rămân vorbe, iar beţia, acel flagel groaznic al societăţii îşi înfinge tot mai adânc rădăcinele în pătura ţărănimii şi aduce în sânul ei mereu adepţi noi şi perseverenţi.

Viile rodesc din belşug, mai ales în ultimii ani, iar ţăranul nostru profită de acest dar şi bea ca să-şi uite necazurile: bea în zilele de sărbătoare, şa şi în zilele de lucru, bea acasă, ori în cârciumă; oricând şi oriunde vinul e tovarăşul lui nedespărţit. Femeile nu se lasă nici ele mai prejos. Şi mai mult încă: în credinţă că vinul dă putere şi sănătate, mama îşi învaţă copilul să bea vin încă fiind sugaciu.

Şi astfel, născut din părinţi alcoolici, de mic deprinzându-se cu vinul, (cine din noi n'a văzut copii, venind la şcoală cu mustăţi de vin!) copilul se desvoltă foarte încet, atât fizic şi psihic.

Iată dar, unul din cele mai primejdioase rezultate ale alcoolismului, rezultate cu care venim în contact în primul rând noi, învăţătorii: *un nivel de inteligenţă foarte scoborît la copii.*

Cine a funcţionat în învăţământ, în regiunile unde nu sunt vii şi apoi în regiunile unde viţa de vie creşte în abundenţă, a observat desigur marea deosebire ce există între copiii din acele două regiuni. Primii sunt mult mai inteligenţi, au memorie mai bună şi o putere de pricepere mult mai mare decât cellalţi. Aceasta se obsèrvă mai ales la lecţiile de memorizare şi aritmetică.

Am avut ocazie să constat personal această deosebire. Mi s'a dat să conduc cl. I-a şi din primele zile, am fost frapată de inteligenţa slabă a copiilor. Apoi m'am gândit că aprecierile mele pot fi greşite şi atunci ca să le verific, am făcut determinarea inteligenţei copiilor, după „scara metrică" a lui Binet. Rezultatele au fost şi mai triste. Din 36 copii examinaţi, toţi sunt subnormali (înfârziaţi). Din aceştia numai 2 au „ci" (cât intelectual) de 0,89, nu le ajunge deci, numai o sutime până la *starea normală* (0,90—1,10), 7 au ci între 0,70—0,80 (zona marginală a insuficienţei, aproape de debilitate), 3 au ci între 0,60—0,70 (Debilitate mintală sau anormal educabil), restul stau între 0,80—0,90 (Incetineala de spirit).

Comentariile sunt de prisos, căci cifrele singure sunt eloquente. Intr'o clasă să nu fie nici un şcolar normal, toţi, mai mult sau mai puţin înapoiaţi e o situaţie destul de gravă. Vreau să cred că e o clasă excepţională, admitem că în alte părţi procentul de înapoiaţi e mai mic, să zicem 75%, sau chiar 50%, însă şi aceasta e prea puţin îmbucărător. Satul, în loc să ne dea elemente pline de vigoare, ne pregăteşte generaţii din ce în ce mai slabe. Cauzele sunt multe, iar în primul rând stă alcoolismul.

E nevoie ca să pornească de undeva o ofensivă puternică, care să smulgă din rădăcini această buruiană otrăvitoare, ce distruge pe individ şi clatină temeliile naţiunii.

Până atunci, însă, noi dăscălimea, trebuie să cerem tare şi necontenit modificarea programei analitice, care să ne dea posibilitatea să lucrăm cu copiii după puterile lor, căci altfel nu ajungem la rezultatele pretinse de lege.

Am citit într'o carte pedagogică (imi scapă din memorie, care anume) că în anul şcolar 1933—934, procentul de elevi promovaţi în şcoala primară, a fost de 34%, de unde autorul acelei cărţi deduce că învăţătorii „nu fac nimica"!

Ei, bine, să luăm cazul de sus. Avem o clasă de copii subnormali (chiar dacă nu sunt toţi !), deci sunt întârziaţi, să zicem cu un an. Vârsta lor cronologică e de 7 ani, însă cea mintală de 6 ani şi atunci ca ei să poată asimila cunoştinţele, care sunt accesibile unui copil normal da 7 ani, şi pe care le cere programa analitică pentru cl. I-a, aceşti copii trebue să mai obţie un an în plus (fiind întârziaţi cu un an), deci trebuie să fie de 8 ani în cl. I-a, ceiace realizăm, lăsându-i repetenţi.

La aceasta întârziere mintală, se mai adăogăm condiţiile defavorabile în care învaţă copilul de la ţară: mizeria, lipsa de îmbrăcăminte, din care cauză sufere frequenţa, şi atunci nu ne vom mira că puţini elevi promovează clase.

E o necesitate imperioasă, ca programa analitică să fie modificată cât mai curând, ca ea să fie în conformitate cu psihologia copilului (una pentru oraş şi alta pentru sat) şi cu puterea lui de pricepere, căci noi nu putem să băgăm în capul micilor martiri ai programei analitice, cunoştinţe pe cari creerul lor, cu toată bunăvoinţa, refuză să le primească.

Lidia Varzopov
învăţătoare—Grătieşti.

Şcoalele din Italia şi asistenţa socială*)

(Urmare din numărul trecut)

Încă câteve cuvinte despre asistenţa socială în Italia. Materialul este luat din carcetările făcute şi din cartea lui Sileno Fabbiri, care a fost special tipărită şi pusă la dispoziţia congresiştilor.

Iniţiativa de binefacere în Italia are o tradiţie seculară şi măreaţă. In anul 1925 găsim 6000 de intuiţii energice, particulare de binefacere, lucrând fiecare izolat în cadrul condiţiunilor şi intereselor regionale, Aceste instituţiuni au fost totdeauna numeroase spre profitul copiilor părăsiţi. Erau numeroase colegii pentru copiii maltrataţi şi turbulenţi. Pentru copiii neligitimi erau numai câteva institute autonome şi ospicii publice—moştenirea unui sistem medieval— care pentru a ascunde greşala mamei înăbuşeau ori ce speranţă de salvare morală pentru copiii nenorociţi şi exclud ori ce posibilitate de formarea familiei pentru aceste nenorocite mame. Există în fine şi pentru mame câteva ospicii, având ca scop destribuirea subvenţiilor fără nici o directivă de educaţie

6000 de instituţii energice, fiecare având cele mai bune intenţiuni, nu puteau să garanteze realizarea unui program de asistenţă orientat către o ideie unitară, socială şi naţională. Guvernul actual a înţeles că sistemul acesta de binefacere dă celui protejat un ajutor mamerial, începe şi isprăveşte cu individul ajutat şi în felul acesta exercită asupra lui. Adeseori o influenţă dezastruoasă stinge în el sentimentul de demnitate, de activitate, de iniţiativă, transformându-l uneori într'un parazit ordinar. Guvernul a văzut în asistenţa copilăriei o problemă politică, de apărarea socială, de progres economic, de morală şi de cultură. Este perfect înţeles că statul nu putea şi nu trebuia să se desintereze de organizaţiunile de asistenţă, având ca scop„ a favoriza formaţiunea generaţiilor fizic şi moral puternici şi sănătoşi"

Legea din 1925, modificată în 1933, a constituit „Opera Naţională" pentru protecţiunea maternităţii şi a copilăriei. Ea este

*) Vezi revista „Şcoala Basarabeană" No. 9.

chemată mai mult a preveni decât a îngriji, a ridica în domeniu higienic şi moral numele şi copiii, pentru a-i apăra de tot răul fizic şi moral. Prin aceasta, Italia a realizat o ideie de asistenţă socială modernă. Aşa dar, asistenţa socială în Italia astăzi este o funcţiune esenţial politică, cu scop de a ajuta şi ameliora elementele utile şi productive.

Primul şi fundamentalul caracter al operei este acela de a urmări scopuri sociale şi nu individuale.

Opera a fost creată nu pentru a săvârşi o acţiune de binefacere sau de caritate în favoarea unui singur individ, ea a fost creată pentru a desfăşura o acţiune de asistenţă energică asupra individului să fie pentru fiecare nu numai un ajutor ci şi un indemn. Ea trebue să aducă, toate persoanele ajutate la cunoştinţa profundă a drepturilor şi datoriilor lor. Pe această cale opera naţională tinde de a proteja rasa pentru avansarea şi conservarea ei.

Afară de acţiunea directă, opera naţională are alte acţiuni clar expuse în regulamentul din 1926 şi anume: 1) a coordona activitatea tuturor instituţiunilor particulare de binefacere. 2) a controla activitatea fiecărei instituţii de asistenţă şi propagandă.

Pentru conducerea instituţiunilor de asistenţă socială, Opera Naţională are 80 filiale şi o mulţime de „Comitete de patronaj" minimum câte unul în fiecare comună.

Cu ajutorul acestui aparat administrativ, opera naţională cu multă energie conduce toate instituţiile de asistenţă spre scopul propus. Asistenţa socială ajută femeia în timpul sarcinei dându-i chiar adăpost şi o îngrijire specială. Nouilor născuţi le dă o îngrijire igienică cuvenită. La 3 ani copilul intră în şcoală şi aci asistenţa socială merge mână în mână cu educaţia.

Şa şcoală copilul are mâncare, baie, îngrijirea medicală.

Prin decretul din 1927 s'a adăogat la funcţiunile Operei, nu mai puţin importanţă, asistenţa obligatoare a copiilor neligitimi recunoscuţi şi alăptaţi de către mame.

Acuma dacă îmi permiteţi vreau să fac o propunere concretă, pentru noi necesară şi destul de uşor realizabilă.

In ziarul „Viaţa Basarabiei" din 7 Mai 1934 a fost publicat un articol despre azilul de copiii abandonaţi, din care scot următorul pasaj:

După ce copilul a crescut, el trece într'o aşa zisă colonie adică este dat unei femei, în solda institutului, care se ocupă de creşterea lui. Aceste femei sunt iarăşi recrutate şi controlate de cadrul special al institutului.

Odată pe lună femeile sunt obligate să aducă copiii la institut, spre a fi examinaţi de medici. La cea mai mică abatere dela normal copilul este internat din nou la spital, până se îndreaptă. Apoi este din nou trimis în colonii.

Coloniile pentru copii se preferă, cu toate că aici ei nu pot fi hrăniţi aşa de bine, dar în schimb ei au aerul, soarele şi libertatea, factori de ordin primordial în creşterea copiilor.

Dela vârsta de 7 ani copiii sunt trimişi în Vechiul Regat sau în Ardeal, unde sunt şcoli.

Trebuim să precizăm ce înseamnă cuvântul „colonie" în pasajul citat.

Eu am văzut foarte multe colonii de acestea. Copiii din azil se repartizează familiilor celor mai sărace şi nenorocite din mahalalile oraşului pentru care 300 lei lunar ce le primesc dela azil odată, reprezintă o sumă importantă. Părinţii din aceste familii de obiceiu se duc la lucru cu ziua, lăsând pe copii în voia soartei, în stradă, fără nici o îngrijire. Mediul acesta se numeşte „colonie" şi acolo sunt trimişi copiii din azil. Odată pe lună, la primirea banilor, copiii se aduc pentru examinare şi, dacă copilul a degenerat, administraţia îl mută la altă colonie de acelaşi fel pentru o nouă încercare.

Oare nouă nu e permis să ştim aceasta şi să lăsăm să dureze starea aceasta a lucrurilor?

Mie mi se pare că statul ar putea interveni în cazul acesta'şi a organiza o instituţie „Casa copilului", după sistemul Montessori, deodată măcar pentru aceşti nenorociţi, lepădaţi de părinţi.

Statul deja cheltueşte pentru mâncarea lor, ceva pentru îmbrăcămintea lor şi pentru ajutorul medical. Dacă se vor uni 4 şcoli de copii mici cu o singură direcţie atunci în mod mecanic va trece de la Comitetul Şcolar Comunal ceia ce se cheltuia cu întreţinerea celor 4 şcoli de copii mici şi puţin, relativ, va mai trebui pentru organizarea acestei „Casse a Copilului."

Remenco Alexandra

Şcoala primară de aplicaţie
„CULTURA"
de pe lângă şc. normală
de învăţători
CHIŞINĂU
Clasa II-a

Propunător:
R. Răduleanu
învăţător

10 | IV | 935

Lecţie model.

Obiectul: Aritmetica.

Subiectul: *Lecţie recapitulativă: Litrul şi multiplii săi.*
Lecţie progresivă: Submulţiplii litrului.

Material didactic: un litru de tablă, un dl. şi un cl

Plan semi-desvoltat

A. *Lecţia recapitulativă*

Care este unitatea principală pentru măsurat lichidele? Cum se numesc măsurile mai mari decât *l.*? Cari sunt? Un *dal.* câţi *l.* are? Un *hl.* câţi *dal.* are? Câţi *l.*? Un *kl.* câţi *hl.* are? Dar câţi *dal.*? Şi câţi *litri*? Cum merg crescând multiplii litrului?... din zece ori în zece ori.

B. *Lecţia progresivă*

INTRODUCEREA: Ce ai spus că sunt *dal., hl.* şi *kl*?.. sunt măsuri. Şi cum sunt aceste măsuri faţă de litru?.. sunt mai mari. Copii! în unele ocaziuni oamenii au nevoe să măsoare şi cu alte măsuri mai mici decât litrul.
Anunţarea. Învăţăm astăzi despre măsurile mai mici decât litrul.

CONCREŢIUNEA *A.* Se prezintă *l.* Copii cum se numeşte măsura aceasta?... *l.* S'o umplem cu apă! (se umple)

ŞI ABSTRACŢIUNEA 1. *Decilitrul.* Iată aici am o altă măsură făcută din tinichea — seamănă cu *l.*, însă e mai mic. Iată forn

din *l.* în această măsură. Voi numărați de câte ori o umplu până se termină apa din *l.* (Se umple de 10 ori). De câte ori am umplut-o ?... de 10 ori. De câte ori e mai mică această măsură decât *l.* dacă am umplut-o de 10 ori dintr'un l. cu apă ?... e mai mică de 10 ori. Copii ! această măsură, fiindcă e mai mică de 10 ori decât *l.*, se numește — *decilitru*, (se scrie pe tablă și în întregime și *prescurtat)*. Deci ce este dl. ?.. Decilitrul este o măsură de capacitate mai mică decât *l.* de 10 ori.

2. *Centilitrul.* Iată copii, aici am o altă măsură tot de tinichea, se aseamănă și cu *dl.* și cu *l.*, dar e mai mică decât ele. Din acest *dl.* plin cu apă am să torn în această măsură. Voi numărați de câte ori am să torn până ce se va isprăvi apa. (Se toarnă).

De câte ori am turnat ?... de 10 ori. De câte ori e mai mică această măsură decât *dl.* dacă am umplut-o de 10 ori ?... e mai mică de 10 ori. Copii ! această măsură, fiindcă e mai mică de 10 ori decât *dl*, se numește *centilitru* — se scrie pe tablă.

Deci ce este *cl.*? Centilitrul este o măsură de capacitate mai mică decât *dl.* de 10 ori.

3. *Mililitrul.* Se procedează la fel ca mai sus.

B. 1. Cum am numit măsurile de capacitate mai mari decât *l.*?... submultiplii litrului. Cum merg descrescând submulțiplii *l.* ?.. din zece ori în zece ori.

ÎNCHEEREA: 1. Exerciții Intr'un *l.* câți *dl.* sunt ? Dar în 2 *l.* ? Dar în 5 *l* ? Dar în 10 *l.* ?

Intr'un *dl.* câți *cl.* sunt ? Dar în 6 *dl.* ?

Dar într'un *l.* câți *cl.* sunt ? Dar în 7 *l.* ? etc.

2. O problemă.

3. Temă pentru acasă.

Observațiuni: Această lecție s'a predat la cl II-a în legătură cu cursul teoretic dela școala normală și motivat de faptul că la clasa respectivă s'a terminat materia.

RECENZII

CARŢI:

„Şcoala şi orientarea profesională."

de *Th. Loewenştein*

Marea problemă şi dificilă a orientării profesionale care îşi are origina în pedagogia câtorva veacuri din urmă, se găseşte tratată documentat şi ştiinţific în cartea cu titlul de mai sus scrisă de D. Th. Loewenştein. Cartea este venită toemai la timpul oportun, când chestiunea orientării profesionale a căpătat o deosebită amploare astăzi, datorită mai întâiu întronării democratismului care „pretinde fiecărei om să ocupe locul pentru care e indicat de natură" (S. S. Antonescu), diferenţierei prea mari a funcţiunilor economice şi sociale, precum şi desvoltării prea mari luată de problema individualităţilor.

Cartea D-lui Th. Loewenştein este împărţită în 5 capitole bine închegate şi problema expusă, clar cu numeroase exemple potrivite. In primul capitol intitulat „Insemnătatea orientării profesionale", autorul documentează importanţa orientării profesionale din următoarele puncte de vedere: social-economic, individual-psihologic, etic şi pedagogic. Tendinţele sociale fiind îndreptate spre asigurarea unei cât mai bune stări economice, oamenii se vor sili să producă cât mai mult cantitativ şi cât mai bine calitativ; din aceste tendinţi spre mai bine, a reeşit necesitatea selecţiunei şi orientării profesionale.

Din punct de vedere social, este necesar să se îndpumeze tineretul şi spre muncile cele mai necesare unei ţări. De ex.: la noi se constată în ultimul timp o hipertrofie a tineretului spre muncile intelectuale, de conducere a ţărei, spre liceu, litere drept în dauna muncilor manuale care sunt disprefuite şi uitate. Grămădirea tineretului spre funcţiuni intelectuale, spune D. Prof. G. G. Antonescu, sunt fenomene, care vor da naştere mai târziu la perturbări sociale, ce nu vor putea fi reparate.

Interesul neamului nostru este să se facă cea mai raţională utilizare de forţe umane. Orientarea profesională satisface nevoile sociale, călăuz'nd tineretul spre funcţiunile cele mai necesare. Din punct de vedere individual psihologic, orientarea profesională capătă încă un motiv puternic, deoarece ţinându-se seama de aptitudinea individului, tânărul este îndrumat spre profesiunile cele mai potrivite cu fiinţa sa nativă. Orientarea profesională vine în sprijinul individualismului şi se ţine seama şi de societate ai cărei debitori suntem.

Din punct de vedere etic şi pedagogic, orient. prof. capătă un întreit motiv de a o susţine; şcoala va creşte generaţiuni în spiritul conştiinţiozităţei voinţei de a munci şi de a-şi îndeplini fiecare bine datoria de om şi de cetăţean. Dealtfel scopul principal al educaţiei este formarea caracterului, iar centrul orientărei profesionale esfe şcoala.

In cap. II Evoluţia istorică a orientărei profesionale, autorul ne documentează că ideia orientării profesionale

este foarte veche, având la bază ideile filozofice ale lui Platon, care în opera sa „Republica" vorbeşte mult despre selecţiune şi orientare „Fiecare la locul său după aptitudini". Comenius în „Didactica Magna" pretinde că gimnaziile să fie pentru toţi, iar nu numai pentru nobili. Toţi să înveţe şi săraci şi bogaţi iar din toţi să se aleagă indiferent de poziţie socială şi materială spiritele cele mai alese, floarea omenirei, care să se trimită în academii. Ceilalţi să se trimită la plug, la meserii ori la comerţ. Nu se poate face din orişice lemn o statue a lui Mercur. Goethe este cel mai înfocat adept al orient. prof. după aptitudini. In acest sens el spune: „Cine s'a născut cu un talent, găseşte în acesta cea mai frumoasă existenţă. Nimic pe lumea aceasta nu merge fără greutăţi! Numai impulsul lăuntric, plăcerea, dragostea, ne ajută să înlăturăm piedicile să ne croim o cale şi să ne ridicăm din cercul strâmt.

„Fericiţi aceia cărora soarta le hărăzeşte de a fi educaţi fiecare după „felul său".

„Cel mai înalt şi mai sfânt principiu al nostru e să nu conducem greşit nici o dispoziţie, nici un talent",

— In timpurile noastre, cel care a dat o mai mare importanţă orientărei profesionale, este pedagogul, Georg Kerschensteiner.

Ceiace a mai generalizat necesitatea orientării profesionale au fost şi condiţiunile sociale, tehnice şi economice. Orientarea profesională a preocupat şi preocupă pe toate statele civilizate. Astfel în Anglia este obiect de preocupare încă din 1910, când s'a înfiinţat şi un regulament pentru plasarea lucrătorilor minieri creindu-se un comitet central al orientărei profesionale. In Elveţia orient. prof. este în strânsă legătură cu şcoala. In Austria este în sarcina statului. In Statele Unite există birouri speciale de orientare profesională. In Germania şi Franţa, este în plină desvoltare.

In România primul care s'a ocupat cu aceste chestiuni este D. Inginer Cunescu. In 1927 s'a făcut o comisie sub preşed. D-lui Prof. C. Rădulescu-Motru, care a popularizat la noi în ţară această problemă.

Mai lucrează în acest sens Institutul de psihologie experimentală comparată şi aplicată din Cluj şi mai ales Institutul pedagogic Român.

Alt capitol este aspectul teoretic al orientării profesionale, unde eruditul autor scoate în evidenţă deosebirea dintre orientare şi selecţie, dând următoarele definiţii după Otto Lippman: „Selecţia profesională pleacă de la necesităţile unei anumite profesiuni sau intreprinderi şi caută să aleagă între acei cari vor să intre în această profesiune sau intreprindere, pe cei mai apţi. Indrumarea (orientarea) profesională pleacă de la însuşirile şi inclinaţiile unui individ anumit şi încearcă să-l conducă spre acea profesiune sau grupă de profesiuni, în care poate activa în conformitate cu aptitudinele şi inclinaţiile sale".

Pornind de la psihologia experimentală şi bazat pe cunoaşterea profesiunilor autorul face o clasificare a profesiunilor urmând trei metode: ancheta. observaţia şi experimentul. De exemplu: iată o clasificare după Erich Stern: profesiuni funcţionăreşti, comerciale, personale, casnice, agricole, arte şi meserii etc.

In capitolul *Tehnica orientărei profesionale* citim care este drumul orientării profesionale şi anume: dorinţa

candidatului, părerea părinţilor şi a profesorilor, certificate şcolare teste, observaţiuni, etc. Se compară toate acestea cu dorinţa candidatului şi dacă coincid candidatul va fi îndrumat spre profesia dorită.

Dorinţa candidatului joacă un rol foarte important şi, pentru a stabili această dorinţă, sunt trei mijloace a) interogarea candidatului; b) lucrări în şcoală cu teme date, din care să rezulte preferinţele profesionale şi c) completarea unui chestionar de către candidat. Un mijloc pentru orientarea profesională este şi observarea candidatului, care se face mai mult empiric. Din mijloacele ştiinţifice fac parte experimentele şi testele.

Pentru anumite meserii tinerii trebue să îndeplinească anumite condiţiuni. De ex. pentru grupul profesional manual tehnice sunt necesare următoarele aptitudini: desvoltarea simţirilor feţei, auzului şi pipăitului; îndemânare deosebită; aptitudini temeinice şi capacitate de combinaţii tehnice, capacitate de a reacţiona repede şi în mod precis; capacitatea de a opune cu succes rezistenţă oboselii; un anumit nivel de inteligenţă. După stabilirea profilului psihologic al candidatului, îl vom sfătui spre acea profesie pentru care este mai bine dotat şi are mai multă posibilitate de plasament pe piaţă, (expresie proprie autorului).

— Ultimul capitol este intitulat *Rolul şcoalei în orientarea profesională*. In soluţionarea acestei probleme a orientării profesionale, şcoala capătă rolul cel mai de seamă, deoarece ea este aceia care poate furniza datele cele mai precise, învăţătorii având pe copii întotdeauna sub ochii lor.

După cum spune şi autorul: „Pentru şcoală preluarea integrală a orientării profesionale ar prezinta marele folos că ar sili-o dintr'o dată să-şi dea seama de obligaţiile ei faţă de viaţa concretă. Orientarea profesională va rezolva deci, marea problemă, pe care de atâta timp şi-o pune pedagogia, apropierea şcoalei de viaţă".

Pentru a se pune o stavilă îngrămădirii tinerilor spre liceu, va trebui să se orienteze copiii chiar la absolvirea cursului primar şi spre alte ocupaţiuni mai productive. Şcoala va căuta adeseori prilejuri de a face cunoscut copiilor şi alte profesiuni; mai mult chiar se vor aduce conferenţiari din anumite profesiuni spre a face cunoscut cât mai multe ramuri de indeletniciri.

Aceasta este cartea D-lui Th. Loewenştein, al cărei rezumat îl prezint onoratului cetitor.

Cartea cuprinde o bogăţie de idei remarcabilă şi citindu-o îţi deschide orizontnri necunoscute.

Spiru Vutcaru.

Ion Mallat. *Rusia Sovietică*, un vol. 224 pag. Chişinău 1935.

Lucrarea apare cu o prefaţă a d-lui Traian Brăileanu profesor la Univ. Cernăuţi, care referindu-se la statul sovietic al Rusiei arată cum acolo s'a creiat *Statul-maşină*, Statul economic, acela care trebuia să producă mult şi neîntrerupt, şi în care *omul* este o simplă *piesă de schimb*.

In „Cuvânt Introductiv" autorul ne spune că scopul lucrării e să pue în faţa oamenilor o icoană vie a regimului comunist din Rusia Sovietică sub lumina critică a principiilor politico-sociale.

Mai înainte de a analiza viaţa din

statul sovietic d-l Mailat face într'un expozeu de 57 pag. o împărţire a formelor de stat după criteriul deţinerii puterilor în stat, arătând cum popoarele au delegat aceste puteri suveranului în fiecare fel de stat. Astfel se analizează: a) *statul absolutist* cu evoluţia lui şi istoricul concepţiei de stat absolutist; b) *statul constituţional* arătând evoluţia şi superioritatea statului constituţional; *Statul democratic* sub diversele lui aspecte mai mult sau mai puţin reale.

Considerând statul sovietic o formă de stat socialist, cel puţin în chip teoretic, autorul trece în prealabil în revistă formele de stat socialist pentru a forma cititorului un instrument ştiinţific de critică a statului sovietic. Astfel distinge: *socialismul antic, comunismul, socialismul societar, socialismul colectivist, socialismul materialist, socialismul francez*, şi în sfârşit noile curente socialiste de după războiu ca: *bolşevism, fascism naţional-socialism şi ţărănism.*

Socialismul de stat rus îşi are obârşia în acţiunea antiţaristă, care executase pe ţarul Alexandru II în 1881. La această grupare anarhistă se alăturase şi un spirit puternic revoluţionar, care având şi o cultură marxistă păşeşte la închegarea partidului socialist revoluţionar. E Lenin. Asistat de soţia lui Nadejda Krupscaia face o susţinută propagandă în toată Rusia prin foaia revoluţionară „Iskra".

Pe la 1905 se produce o ruptură în partidul socialist revoluţionar. O parte mai numeroasă decretă întrebuinţarea de mijloace ilegale; e grupa *„bolşevică"*. Cealaltă parte mai puţin numeroasă înţelegea să ducă lupta prin mijloace legale; sunt *„menşevicii"*. Bolşevicii adunaţi într'un congres general puseră bazele „partidului comunist rus (1905), ai cărui conducător au fost Lenin şi Troţchi. Aceasta însemna o puternică organizaţie de subminare a statului burghez şi a autorităţii ţariste.

Intervenind războiul modial prilejul de insurecţie soseşte; şi în Martie 1917 menşevicii reuşesc să provoace revoluţie care este repede reprimată.

Dar spiritul revoluţionar pătrunse adânc în muncitorime *şi în Noembrie 1917* socialiştii (de data aceasta bolşevicii) pun mâna definitiv pe conducerea Rusiei.

După o multă vărsare de sânge, în primul rând asasinarea familiei imperiale, Rusia se declară la *10 Iulie 1918* Republică socialistă, federativă, sovietică (U. S. S. R.), când se elaborează şi o constituţie, care mai e modificată în 1923.

Murind Lenin în *1924*, frânele puterii le ia Stalin, un om de tenacitate de fier.

Acesta începe efectiv opera de socializare a averilor *desfiinţând proprietatea individuală şi concepând colectivizarea vieţii sociale.* In acest scop el instituie *2 planuri de lucru de câte 5 ani.* Cu această ocazie se produce un fenomen contrar principiilor, pentru care s'a vărsat atâta sânge: *pierderea libertăţii individuale* prin *munca forţată.* Numai astfel s'a putut proceda la colectivizare, carè ea însăşi se realizează cu greu şi cu sânge. Formele de colectivizare sunt *Sozul, Colhozul, Sovhozul.* Urmările imediate ale colectivizării sunt însă foarte grave chiar din punct de vedere a colectivizării: proasta calitate a produselor, scăderea cantitativă a muncii (fiindcă muncitorul nu e interesat la câştig); apoi completa lipsă de conştiinciozitate, sărăcie lucie, etc.

Comerţul. In interior pentru Rusia comerţul e inexistent. Muncitorul primeşte plata muncii în natură, iar banii nu primeşte. Magazine, restaurante, baruri există, dar numai pentru streini, cu nişte preţuri exorbitante. Mai pot profita de ele conducătorii. In afară, comerţul cu Rusia se face prin agenţii Ruşilor, direct cu cei interesaţi; dar marfa nu prea se căută.

Armata roşie. E o armată de clasă; în ea sunt recrutaţi numai „trudiţii". Rolul ei actualmente e mai mult de apărare a statului împotriva duşmanilor interni: elementele burgheze, negustorii, contrarevoluţionarii. etc. Se arată în cartea d-lui Mailat în amănunt organizaţia armatei roşii. Reţinem că efectivul armatei îl formează şi femeile. O atenţie deosebită se dă aviaţiei.

Totuşi forţa combativă a Rusiei e simţitor redusă; au dovedit-o evenimentele din Extremul Orient, unde Rusia suferă pierderi considerabile şi materiale, şi politice şi morale.

Morala, religia, biserica. Bolşevicii adoptând concepţia materialistă a vieţii sociale, nu pot fi decât „atei"; pe de altă parte religiozitatea mai era un element puternic conservator al vechilor tradiţii burgheze. De aceea au dus o companie puternică împotriva credinţei şi bisericei. Cu toate acestea pentru împăcarea spiritelor au inventat o biserică nouă, a „Jivismului", unde Dumnezeu e natura, iar preoţii sunt nişte simpli predicatori, pe cari îi poate înlocui oricine. Pentru aceasta şi moralitatea e considerabil scăzută. Căsătoria e o formă, ca şi divorţul, ce se ac prin o simplă declaraţie. Inmormântarea a ajuns un simplu transport de bagaje. Nu există respect, desciplină, obligaţie morală, cuvânt, milă, etc. Acestea sunt prejudecăţi burgheze.

Cultura şi şcoala. Şcoala sovietică nu voeşte să facă oameni cu ştiinţă ci viitori membri ai partidului comunist convinşi că în general gândirea e un fenomen burghez, bolşevicii au alungat cultura.

Invăţământul primar e gratuit; nu pot însă învăţa carte copiii preoţilor, culacilor, foştilor proprietari, magistraţi, ofiţeri, etc. Caracterul învăţământului e technic; restul studiilor şi în cursul complimentar şi superior e compus din biografiile bolşevicilor de seamă, momente din revoluţia rusească, dizertaţii antireligioase, antiburgheze ş. a.. Pentru elevii ruşi ştiinţa propriu zisă, istoria omenirii, literatura, arta nu există.

Privită în ansamblul ei cartea d-lui Mailat e o contribuţie nouă în cunoaşterea Rusiei sovietice şi o recomandăm cu toată căldura învăţătorilor noştri.

A. D.

Diverse:

La examenul de definitivat din anul acesta au fost admişi în mod excepţional toţi învăţătorii cari au avut trei ani serviţi efectiv în învăţământ, însă cari la 1 Aprilie aveau titlul provizoriu.

Examenul acesta va trebui validat printr'o lege specială, deoarece prin actuala lege se cer 3 ani de funcţionare cu titlul provizoriu. La acest examen nu sunt admişi învăţătorii căzuţi, sau cari au absentat de trei ori nemotivat dela examenele anterioare de definitivat.

Buletinul Asociaţiei.

CONVOCARE.

In baza hotărîrii luată în şedinţa dela 9 Februarie 1935, Comitetul Asociaţiei învăţătorilor din jud, Lăpuşna, convoacă în adunare generală extra-ordinară pe toţi membrii asociaţiei în localul şcoalei de contabilitate, str. Mareşal Prezan colţ Şmidt, în ziua de 5 Maiu la ora 8 a. m.

In cazul când la această dată nu se va întruni numărul legal de membrii prevăzut de statut, adunarea se va ţine cu orice număr peste două ore, adică la ora 10, în aceiaşi zi şi în acelaş local cu următoarea ordine de zi:

1. *Controlul în învăţământul primar*, raportor D-l I. Cioabă.
2. *Educaţia naţională în şcoala primară din Statul Român*, raportor D-l I. Berliba.
3. *Normele pentru salarizare a învăţătorilor*, raportor D-l V. Voiciulis.
4. Diverse: Reţinerile pentru cămin, etc.

Fiindcă această adunare generală va fi precedată de conferinţa D-lui *D. V. Ţoni*, preşedintele Asociaţiei generale a înv. din România, care va vorbi despre: „Invăţătorul român în faţa căror prombleme ale actualităţii" colegii—atât cei din oraş, cât şi cei din judeţ — sunt stăruitor rugaţi să vină la ora fixată şi în număr cât mai mare.

Preşedinte *I. Arhip.* Secretar *N. Ermurachi.*

„Casa de Ajutor Reciproc".

CONVOCARE

In baza art. 25 din statute, Consiliul de Ad-ţie al Asociaţiei „Casa de ajutor reciproc" a învăţătorilor din jud. Lăpuşna, convoacă pe membrii ei în adunare generală ordinară pentru ziua de 4 Maiu 1935, ora 11 a. m. în localul şcoalei de Contabilitate, str. Mareşal Prezan colţ cu Şmidt.

In caz dacă la această oră nu se va întruni numărul legal de membrii conform statutului, adunarea se va ţine în acéeaşi zi la ora 2,30 p. m., în acelaşi local şi cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de seamă despre activitatea şi gestinnea bănească a Consiliului de Ad-ţie pe anul 1934.
2. Raportul Comisiei Cenzorilor.
3. Bugetul pe 1935.
4. Modificarea Statutului.
5. Diverse.

Având în vedere că în ordinea de zi figurează şi modificarea statului, în care adunare hotărîrile trebue luate cu majoritatea absolută a membrilor înscrişi, rugăm pe D-nii membrii să facă orice jertfe pentru a participa la această adunare.

Preşedinte *I. Cioabă.* Secretar *V. Voiciulis.*

BANCA POPULARA „SPIRU HARET"

Proces-verbal

al Adunării Generale Ordinare a membrilor Băncii Populare „Spiru Haret" a Corpului Didactic din jud. Lăpuşna, ţinută în ziua de 24 Martie 1935.

Adunarea se deschide, fiind în a doua convocare, la ora 1 p.m. în sala Şcoalei de Contabilitate şi Educaţie Cooperatistă din Chişinău, de către D-l Grigore Bălan, Preşedintele Consiliului de Administraţie care o şi prezidează conform art. 45 din statute. Participă un număr de 140 societari înscrişi în lista de prezenţă, din 423 de membri cu drept de vot.

Procedându-se la constituirea biroului, se aleg cu unanimitate de voturi D-nii Ghicu Gheorghe şi Arlânov Pantilnmon ca scrutatori şi D-nii Chicu Ion şi Plămădeala Ion ca secretari, care împreună cu preşedintele vor semna valabil în numele adunării toate lucrările. Biroul constată că s'au făcut toate formele legale cu privire la convocarea acestei adunări.

Intrându-se în programul de lucru, adunarea aprobă ordinea de zi propusă prin convocare de către Consiliul de Ad-ţie.

1. D-l Theodor Popa, casierul Băncii, citeşte în numele Consiliului darea de seamă, contul de profit şi pierdere şi bilanţul încheiat la 31 Decembrie 1934. D-l Ştefan Grosu, preşedintele Comisiunei de cenzori, citeşte raportul acestei comisiuni. In urma discuţiilor generale, la care au luat parte mai mulţi membrii şi după explicaţiile date de preşedintele consiliului, adunarea, aprobă cu unanimitate de voturi darea de seamă, contul de „Profit şi Pierdere" şi Bilanţul, dând Consiliului de Ad-ţie descărcarea de gestiunea anului 1934.

2. Se aprobă repartizarea beneficiului net de lei 46.266, — după cum urmează:

a) Pentru fondul de rezervă	10%	lei 4.626
b) Pentru fondul cultural	10%	„ 4.266
c) Prima de muncă	12%	„ 5.550
d) Divident 3% Capitalului social		„ 21.000
e) Subvenţie Asociaţiei G-rale a Învăţăt . . .		„ 3.000
f) Subvenţie Revistei Şcoala Basarabeană . .		„ 5.464
g) Pentru amortizarea mobilierului		„ 2.000
	Total lei	46.266

3. Se ratifică înscrierea în cursul anului a 191 membri noui şi retragerea şi excluderea a 33. Adunarea respinge cu unanimitate de voturi contestaţia părintelui Mihail Ciachir contra propunerii de excludere a Consiliului de Administraţie şi-l consideră exclus, constatându-se că D-sa fiind înscris în societate încă din anul 1925, până în prezent nu şi-a complectat capitalul social subscris şi nu este la curent cu cotizaţiile pentru casa de ajutor reciproc.

4. Adunarea ia act de imprumuturile contractate la Bancă de către membrii Consiliului de Administraţie şi Cenzori.

5. Adunarea incuviinţează ca Consiliul să primească depuneri spre fructificare dela societari şi nesocietari până la suma totală de lei 1.500.000, plătind pentru depuneri la vedere 3%, iar pentru cele în termen de minimum 6 luni 4%.

6. Consiliul va putea contracta imprumuturi la Federala Codrul a B. P. din jud. Lăpuşna sau la Banca Centrală Cooperativă până la suma de lei 1.000.000.

7. Se vor acorda împrumuturi societarilor în următoarele condiţiuni:

a) Un membru se poate împrumuta până la suma de 3 ori mai mare decât capitalul său vărsat.

b) Maximul împrumutului acordat unui membru este de 20.000 lei, pe timp de maximum 12 luni.

c) Primul împrumut după înscrierea în societate se va aproba excepţional în proporţie de 3 ori capitalul subscris, cu obligaţia debitorului ca până la scadenţa împrumutului să verse complect suma subscrisă.

d) Nu se acordă alt împrumut până nu se achită cel puţin 2/3 din împrumutul vechi pe calea reţinerilor din salar, cu excepţia cazurilor de forţă majoră, bine constatate de consiliu.

e) Reţinerile din salar pentru amortizarea împrumutului se vor face fără excepţie, prin rate lunare, începând cu prima lună după contractarea împrumutului, debitorii renunţând în folosul băncii la dobânda ce s'ar cuveni să fie restituită, asupra ratelor lunare vărsate anticipat scadenţei.

f) Membrii băncii care fac parte din personalul administrativ al şcoalelor secundare, vor putea obţine împrumuturi numai cu girul unui profesor secundar membru la bancă.

g) Se va percepe la împrumuturi o dobândă de 6% plus 1% pentru imprimate şi 1% pentru fond imobil.

8. Se stabileşte suma de 100.000 ce se poate acorda ca împrumut cooperativei C.D. din Jud. Lăpuşna cu dobânda stabilită de consiliu.

9. Se ia act de felul cum s'a executat bugetul aprobându-se depăşirile

10. Se dă mandat preşedintelui Consiliului să reprezinte Banca cu drept de vot în Adunarea generală a Uniunei, a Federalei şi la Banca Centrală Cooperativă la care este asociată.

11. Banca va fi deschisă în orele de dimineaţă şi după masă în fiecare zi de lucru, iar operaţiuni de împrumut se vor face în zilele de Marţi şi Sâmbătă, orele 4—8 p. m.

12. Se aprobă următorul buget de venituri şi cheltueli pentru anul 1935:

Venituri		Cheltueli	
1. Dobânzi 6% asupra portofoliului de 2 000,000.	lei 120 000	1. Contabilitatea şi Secretariatul	lei 36.000
2. Dobânzi datorate	„ 1.846	2. Casier	„ 24.000
3. Beneficii diverse	„ 42.154	3. Diurne Consiliului	
		a) Preşedinte	„ 12.000
		b) Membrii Cons.	„ 6.000
		c) Comisiei Cenzori	„ 1.200
		4. Cheltueli g-le	„ 10.000
		5. Dobânzi la Ef. plată	„ 9.600
		6. „ la depuneri	„ 12.000
		7. Abonamente	„ 3.000
		8. Cheltueli de Contr.	„ 3.600
		9. Impozite	„ 8.500
		10. Curier	„ 3 600
		11. Dob. la div. fonduri	„ 1.600
		12. Manco cassa	„ 1.800
		13. Venit probabil	„ 31.100
Total lei 164.000		Total lei 164.000	

13. Procedându-se la reînoirea cu $^1/_3$ a membrilor consiliului de Ad-ţie, se realeg cu unanimitate de voturi D-nii Iradion Iacob şi Teodor Popa-Popov. In Comisia de cenzori se aleg D-nii Ştefan Grosu, Iurie Grocos şi Ion Ghicu, iar ca supleanţi D-nii Sovetov, V. Gribencea şi Gr. Ignat.

Ordinea de zi fiind epuizată, adunarea se declară închisă la ora 8 p. m.

Drept care s'a încheiat prezentul Proces-Verbal.

Preşedintele Adunării Gr. Bălan.

Serutători: G. Chicu, P. Artânov.

Secretari: I. Chicu, I. Plămădeală.

Convocare.

Conform art. 43 din statute şi potrivit hotărîrii Consiliului de Administraţie din 29 Martie 1935, domnii membri ai Cooperativei „Izbânda" a Corpului Didactic din jud. Lăpuşna, sunt convocaţi în Adunare generală extraordinară pe ziua de 11 Maiu 1935, ora 5 p. m. în localul şcoalei de Contabilitate din Chişinău str. Gogol No. 131.

In caz de neîntrunire a majorităţii statutare, a doua adunare, care se va ţine cu ori ce număr prezenţi, va avea loc în ziua de 12 Maiu 1935 ora 10 a. m. în acelaş local şi cu ordinea de zi din prezenta convocare.

Ordinea de zi:

1. Intocmirea bugetului pe anul 1935.
2. Inscrierea societăţii ca membră la Federala „Codrul" din jud. Lăpuşna şi Banca Centrală a Cooperativelor.
3. Fixarea maximului de împrumut ce-l poate contracta consiliul de administraţie la Federala B. B. C. şi banca „Spiru Haret".
4. Fixarea numărului de părţi sociale pentru fiecare membru.
5. Diverse.

Preşedinte, V Muşcinschi.

Secretar, I. Mitre.

Telegrama D-lui Ministru Angelescu

La 10 Martie a. c. s'au ţinut adunări generale extra-ordinare învăţătoreşti pe tot cuprinsul României întregite, în semn de protest pentru încercarea de a se face noui reduceri bugetare pe spinarea şcoalei.

La telegrama expediată de Asociaţia învăţătorilor din jud. Lăpuşna, D-l *D-r C. Angelescu* a răspuns următoarele:

„Vă mulţumesc foarte mult pentru cuvintele ce mi-aţi adresat şi vă rog a exprima tuturor învăţătorilor adânca mea recunoştinţă, asigurându-i de tóată dragostea şi solicitudinea mea. Pot conta pe tot sprijinul meu".

Articolele trimise spre publicare în cuprinsul acestei reviste trebuie semnate cu numele adevărat, deoarece întreaga răspundere cade în sarcina autorului.

Poşta redacţiei:

Aducem la cunoştinţă că revista se trimite lunar tuturor abonaţilor. Cei ce nu o primesc regulat sunt rugaţi să se intereseze la oficiile poştale şi eventual să ne aducă cazul la cunoştinţă.

Reamintim onoraţilor colaboratori să scrie citeţ, concis şi pe o singură pagină.

D. Ciobanu Ana

Învățăt com. Școala № 14 băieți

Județul Lăpușna

Of. poștal Lerco

— **ABONAMENTUL** —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei
Prețul unui număr 10 lei

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA LA SEDIUL ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUD. LĂPUȘNA, STR. MAREȘAL PREZAN No. 29

CHIȘINĂU

CHIȘINĂU.
Tipografia „DREPTATEA" Chișinău (Pasaj)
1935